

въ шебно орхиде, астрономъ-тъ не былъ вече безнадежно привързанъ о земя-та; безъ да оставя на дѣло нейна-та повърхность, негово-то око, подарено съ извънрѣдна сила, прониква безпрѣдѣлна-та дълбочина на пространство-то. Той посѣщава мѣсяца, и намѣрва тамъ единъ мѣръ съ неговы-тѣ високи планины и пространни долины. Звѣздоподобны-тѣ планети са разрастятъ въ шарообразны мірове съ вращающи са около тѣхъ мѣсяца, и мѣриады неподвижны звѣзды, до сега свѣтъмъ недостижны за челоуѣческо-то око, открыватъ са сега съ всички-ѣа си блѣскава хубость. И всичко това са извършва отъ едно могущественно око, кое-то сѣкашъ че е съсърѣдоточило въ себе си хыляды обыкновенны очи.

Нова ера захвана да огрѣва сега на свѣта. Малкы-тѣ и невидимы-тѣ неправилности на планетны-тѣ движенія са сега открыватъ; бърже са натрупватъ свѣденія-та, съ помощъ-та на кои-то трѣба да са рѣши послѣдныя великъ въпросъ. Криволинейны-тѣ планетны пѣтеки са опрѣдѣлятъ, открыватъ са законы-тѣ на вращающи-тѣ са планети. Тайственна свръзка между разстояніе-то имъ отъ слънце-то и періоды-тѣ на тѣхно-то обръщаніе, съединява ги положително въ единъ великъ семеенъ купъ. Че тѣ са привързаны о слънце-то чрѣзъ нѣкоя непостижима сила, това е вѣрно, и сега остава да са опрѣдѣли закона на наголѣмяваніе-то и намалѣваніе-то на тѣзи сила за всевъзможны разстоянія. Най-послѣ и тѣзи послѣдныя истина е намѣрена, и прѣмъдрость-та Божія е напечатана въ прѣкрасно-то устройство на наша-та велика система.

Второ-то високо стѣпало са достига на велика-та пирамида, на която върхъ-тъ сега приближава звѣзды-тѣ небесны. Отъ тѣзи высочина умъ-тъ поглѣжда на вращающи-тѣ са планети и тѣхны-тѣ спѣтници, и на тайственны-тѣ кометы и рѣшава са да прѣдложи този въпросъ: тѣзи тѣла, на кои-то движенія-та са тѣй преплетены помежду си, да ли вынаги прѣдставляватъ такъози трайно устройство, кое-то напълно да обезпечява равновѣсіе-то и цѣлость-та на наша-та система?

За да са отговори на този въпросъ, прѣдприема са новъ редъ изслѣдванія: сравнява са тѣгло-то на сѣки спѣтникъ съ негова-та планета, и тѣгло-то на планета-та — съ слънце-то до като количество-то на вѣщество-то, кое-то са съдържа въ сѣки членъ на система-та, става точно познато. Тога съ са пристѣпва къмъ великыя въпросъ на възмущенія-та. Телескопъ-тъ открыва, че мѣденны и тайственины измѣненія ставатъ въ средно-то движеніе на мѣсяца, въ фигура-та на планетны-тѣ орбиты, и въ относителны-тѣ положенія, въ кои-то са намѣрватъ тѣзи орбиты. Но да ли тѣзи измѣненія сѣ все постоянны? Ако това е истина, тога съ да ли система-та съдържа вътрѣ въ себе си семе-то за распаданіе, и елементы-тѣ на собствено-то си разрушеніе? Медленно но вѣрно, както тържественныя вървежъ на врѣме-то, краитъ трѣба да доди, и, една по една планети и спѣтници и кометы ще са сгромолясатъ на слънце-то! Дълга и опорита была борба-та за достигваніе истиненъ отговоръ на този мъчешъ въпросъ. Пълно-то му рѣшеніе обземало много частны изслѣдванія.

Кога-то са открила взаимна-та свръзка мѣжду тѣла-та, кои-то съставляватъ наша-та система, кога-то са намѣрило, че планети, спѣтници